

ÎMBUNĂTĂȚIREA FORMĂRII PROFESIONALE A PERSONALULUI POLIȚIENESC LA COMPARTIMENTELE INSTRUCȚIA TRAGERII ȘI INTERVENȚIA PROFESIONALĂ

Radion ROTARU,

*șef al Catedrei „Instruire militară și intervenții profesionale”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*

Rezumat

Pe parcursul ultimelor decenii, odată cu acutizarea conflictelor armate, ridicarea continuă a nivelului criminalității și a terorismului, utilizarea în abuz a alcoolului și a substanțelor narcotice, urmărind o creștere substanțială a nivelului traumatismelor provocate de arma de foc în general și a schilodirilor cu armă de foc în particular: gloanțe, alice de vânătoare.

Pornind de la viziunea specialiștilor în domeniul dezvoltării profesionale asupra a ceea ce se așteaptă a fi formarea profesională, au fost identificate unele obiective strategice care, odată atinse, fac posibilă transformarea viziunii în realitate. Obiectivele strategice sunt susținute, la rândul lor, de obiectivele specifice și planul anual de activități.

Formarea specializată, pregătirea și perfecționarea profesională a tuturor polițiștilor au ca obiectiv general dezvoltarea și managementul carierei acestora.

Cuvinte-cheie: armă, profesionalism, obiectiv de bază, etica profesională, angajați cu statut special.

Summary

Over the past decades, with the intensification of armed conflicts, the continuing rise in crime and terrorism, the abuse of alcohol and narcotic substances, substantially increase the level of trauma through firearms in general and firearm fractures in particular: bullets, alice hunting.

Starting from the vision of professionals in the field of vocational training on what is expected of the training, some strategic objectives have been identified which, once attained, make it possible to transform the vision into reality. Strategic objectives are also backed up by the specific objectives and the annual activity plan.

The specialized training, training and professional development of all the citizens have as a general objective the development of their careers.

Keywords: weapon, professionalism, basic objective, professional ethics, employee with special status.

Introducere. În conformitate cu art. 2 din Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, poliția are rolul de a proteja viața, sănătatea, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova [3, art. 2], prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și

**Pregătirea profesională a cadrelor pentru subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne
și alte organe de drept**

.....

de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor.

În procesul de îndeplinire a misiunii și de realizare a sarcinilor cu care se confruntă funcționarii publici cu statut special, aceștia din urmă sunt îndreptățiți să aplice, în numele legii, acțiuni concrete de constrângere cu caracter represiv. Practica arată că angajați poliției, atunci când îndeplinesc îndatoriri oficiale, în special în ceea ce privește suprimarea infracțiunilor, atunci când rețin persoanele care le-au comis, se confruntă deseori cu împotrivirea și nesupunerea față de cerințele legale în momentul transferării bănuților în custodia statului. Contradicția și nesupunerea față de cerințele legale sunt exprimate nu numai în neîndeplinirea pasivă a cererilor angajaților poliției, ci și în săvârșirea de atacuri asupra lor, inclusiv prin folosirea de arme sau alte obiecte periculoase. Astfel, se creează o amenințare la adresa vieții și sănătății angajaților poliției.

Conținut de bază. În cele ce urmează se prezintă statistica Inspectoratului General al Poliției al MAI privind incidentele cu arma de foc, cu implicarea angajaților poliției, în perioada anilor 2015-2020:

Nr. d/o	Anul	Total incidente	Încălcarea regulilor și măsurilor de siguranță la primirea-predarea armei	Atac asupra angajaților sau a altor persoane/ aplicarea armei din dotare	Incidente cu survenirea decesului polițistului
1	2015	29	8	20	1
2	2016	21	2	19	
3	2017	22	7	15	
4	2018	14	6	7	1
5	2019	14	6	8	
6	2020 (9 luni)	17	4	13	

O analiză mai amplă a datelor statistice, precum și informațiile prezentate în rapoartele de activitate a subdiviziunilor specializate ale MAI, ne demonstrează că principalele motive care au condus la decesul și rănirea angajaților sunt lipsa profesionalismului din partea polițiștilor, lipsa de pregătire psihologică de a îndeplini sarcini operaționale, neglijența și lipsa dis-

disciplinei în îndeplinirea îndatoririlor oficiale [1, p. 7]. În mod regulat, pe internat apar filmulețe despre opunerea de rezistență față de angajații poliției și despre comiterea de atacuri asupra acestora, pentru a-i împiedica să își îndeplinească îndatoririle oficiale.

În condițiile moderne, pentru ca Poliția ca organ de ocrotire a normelor de drept să-și îndeplinească cu eficiență misiunile de protecție a vieții, sănătății, drepturilor și libertăților omului, de contracarare a criminalității, de protejare a ordinii și a siguranței publice, este nevoie ca polițistul să posedă cunoștințele, calitățile și abilitățile necesare activității în domeniul protecției ordinii publice în teren, în domeniul cunoașterii temeiului legal și al tacticii utilizării forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

În acest sens, este meritoriu de menționat că în conformitate cu prevederile art. 27 al Legii nr. 288 din 16.12.2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct. 8 subpct. 3) lit. i) și pct. 11 subpct. 10) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 27 noiembrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, în vederea asigurării caracterului unitar și coerent de organizare și desfășurare a formării profesionale continue [4] a fost emis ordinul MAI nr.114 din 04 iunie 2017 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la formarea profesională continuă a funcționarilor publici cu statut special din cadrul MAI”, care pentru moment este unica și cea mai de preț bază legală pentru formarea profesională a ofițerilor Ministerului Afacerilor Interne.

Potrivit prevederilor actelor normative în vigoare, formarea profesională continuă a angajaților MAI se realizează prin următoarele modalități:

Internă:

- în subdiviziunile MAI, la locul de muncă;
- în cadrul instituțiilor de învățământ ale MAI;

Externă: în alte instituții de învățământ, autorități publice, organizații, inclusiv partenerii de dezvoltare, din țară sau din străinătate, prin cursuri de instruire, seminare, conferințe etc.;

Autoinstruirea – care se realizează prin diferite forme, inclusiv la locul de muncă.

Odată cu angajarea în cadrul MAI în funcții publice cu statut special, este obligatorie desfășurarea cursurilor de inițiere și instruire în programe de formare profesională. Aceste cursuri sunt necesare pentru a dobândi cunoștințele și abilitățile profesionale de bază indispensabile îndeplinirii sarcinilor și atribuțiilor de serviciu, inclusiv în condițiile legate de utilizarea forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

În instituțiile de învățământ ale MAI, în cadrul formării profesionale a funcționarilor publici cu statut special se acordă o atenție deosebită do-

bândirii de cunoștințe, aptitudini și abilități în domeniul ordinii și siguranței publice, tacticii de utilizare a forței fizice, mijloace speciale și arme de foc.

Cu toate acestea, statisticile de mai sus ne demonstrează că funcționarii poliției nu respectă în permanență măsurile de securitate cu arma și nu întotdeauna efectuează acțiunile tactice necesare în ceea ce privește suprimarea infracțiunilor și a infractorilor în cazul reținerii lor. Din diverse motive ei nu cunosc prea multe despre particularitățile, temeiurile, condițiile și limitele aplicării armelor de foc, a mijloacelor speciale sau a forței fizice [5].

O cercetare detaliată ne demonstrează că printre „principalele motive pentru moartea și rănirea angajaților în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sunt: pregătirea profesională și psihologică insuficientă a personalului pentru acțiuni în situații extreme, pierderea vigilenței în tratarea suspectilor și deținuților, încălcarea regulilor de circulație și nerespectarea măsurilor de securitate atunci când utilizează mijloace de transport; teama de consecințele juridice ale utilizării armelor și mijloacelor speciale” [2, pct. 3].

Realitatea este că prezența uniformelor și a unui certificat de serviciu care arată apartenența angajaților la forțele de ordine nu garantează îndeplinirea de către cetățeni și, în special, de către infractori a cerințelor legale ale angajaților de poliție. Acest lucru se datorează faptului că angajații poliției nu se bucură de autoritatea corespunzătoare în societate. O parte a societății de astăzi în mod sistematic și conștient încalcă legea, o altă parte a societății pune sub semnul întrebării legitimitatea acțiunilor angajaților de poliție, în legătură cu aceasta nu întotdeauna îndeplinesc cererile acestora, alții cred că își pot apăra în mod independent drepturile.

În prezent, în rândul cetățenilor, în special în rândul tinerilor, sunt populare secții și școli de arte marțiale de diferite stiluri, unde, pentru o recompensă, oricine poate dobândi abilități de luptător și a-și dezvolta aptitudinile fizice.

Afirmațiile prezentate supra creează premisele reale pentru contracararea fizică a angajaților de poliție în cursul activităților operaționale. Pentru a acționa ca un garant real al drepturilor și libertăților omului și ale cetățenilor, pentru a fi un adevărat avocat al cetățenilor împotriva infracțiunilor ilegale și criminale, angajatul poliției trebuie să fie pregătit tactic și fizic pentru a acționa în condiții legate de folosirea forței fizice, mijloacelor speciale și armei de foc.

Urmare a celor expuse, consider necesar ca în procesul de formare profesională continuă a angajaților în cadrul subdiviziunilor MAI, la locul de muncă, să fie incluse exerciții speciale care să contribuie la formarea și dezvoltarea pregătirii psihologice, fizice și tactice a polițiștilor, precum și de formare a abilităților de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și armelor de foc, în condiții reale de îndeplinire a sarcinilor de serviciu. Dintre cele

maiores sunt:

Exercițiul „primirea-predarea armei din dotare” – are ca scop să dezvoltă capacitatea de însușire a măsurilor de siguranță în timpul primirii-predării armei din dotare, în timpul executării serviciului, curățirii și ungerii acestora.

Exercițiul „contactare și legitimare a persoanei” – are ca scop prelucrarea abilităților de orientare rapidă în teren, comunicare, analiză a gradualității intervenției, plasare corectă a echipei, efectuare a avertizărilor/ somărilor, învățare a tehnicilor de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și armei de foc, pentru evitarea atacurilor și a unei eventuale agresiuni.

Exercițiul „disponibilitatea rapidă a armelor (mijloacelor speciale) în stare de luptă în cazul unui atac brusc asupra unui angajat de poliție” – al cărui scop este dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților de preluare rapidă a scoaterii pistolului (mijloacelor speciale) din toc și aducerea acestora în stare de luptă în condiții de deplasare la distanța optimă de la atacator.

Exercițiul „tehnici de deplasare și cercetare a încăperilor – locuri posibile unde infractorii se pot ascunde” – are drept scop instruirea angajaților poliției să inspecteze clădirile, structurile și alte spații, precum și să rețină și să examineze infractorii și răufăcătorii, respectând acțiunile de securitate personală și dacă este necesar, să aplice mijloacele speciale și armele de foc în condiții de spațiu limitat.

Exercițiul „Reținerea și efectuarea percheziției unui infractor înarmat după depășirea drumului de obstacole”, al cărui scop este de a dezvolta la angajații Ministerului Afacerilor Interne calitățile morale, de voință puternică și rezistență fizică deosebită, ceea ce le va permite să efectueze acțiuni tactice pe fundalul oboselii și al altor factori de confuzie.

Exercițiile de mai sus pot fi practicate în cadrul unor discipline precum: „Intervenția profesională”, „Modulele profesionale” sau „Activitate practică complexă: instrucția tragerii și pregătirea fizică”.

Aceste exerciții, cu excepția depășirii obstacolelor și primirii-predării armei, pot fi efectuate în orice localitate, inclusiv pe stradă în aproape toate condițiile meteorologice, ceea ce asigură faptul că angajatul poliției este gata să îndeplinească sarcini operaționale în condiții reale și nu numai în o sală de sport sau un poligon tactic. Un aspect important este că exercițiile de mai sus trebuie efectuate în uniforme de zi cu zi sau în haine asemănătoare uniformei unui angajat al poliției, cu purtarea obligatorie a armei în toc, cu cătușe și cu un baston cel puțin. Acest lucru este necesar pentru a se asigura că uniformele nu împiedică angajatul poliției să efectueze mișcări în timp ce imobilizează infractorii. Nu este un secret faptul că uniforma unui angajat al poliției este departe de a fi întotdeauna adaptată pentru acțiuni active de urmărire, reținere a delincvenților și infractorilor, pentru a suprima

infracțiunile și contravențiile.

În contextul celor precizate, putem concluziona că executarea regulată de către angajații poliției în subdiviziunile MAI, la locul de muncă a exercițiilor de mai sus în cadrul lecțiilor de pregătire profesională va asigura formarea calităților morale și de voință puternică necesare, un sentiment de încredere în sine și un nivel adecvat de pregătire fizică și tactică, care în cele din urmă conduc la îndeplinirea cu succes a sarcinilor operaționale și de serviciu și va asigura o eficiență ridicată în procesul de acțiune în scop de serviciu.

Referințe bibliografice

1. Алгоритм действий сотрудников полиции в типовых ситуациях применения физической силы: отчет о научно-исследовательской работе / Д.Г. Басистов. – Екатеринбург: Уральский юридический институт Министерства внутренних дел Российской Федерации, 2014.
2. Тактика задержания вооруженных преступников в различных ситуациях: учебно-методическое пособие / М.А. Войцехович. – Иркутск: Учебный центр УВД Иркутской области, 2003.
3. Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012.
4. Ordin MAI 114 din 04.05.2017 privind aprobarea Regulamentului cu privire la formarea profesională continuă a funcționarilor publici cu statut special din cadrul MAI.
5. Fomin Fiodor, Diuvenji Petru, Zaharia Ion, Memorator privind măsurile de siguranță la mânuirea armei, Chișinău, 2015.
6. <https://mai.gov.md/>.